

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

**ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ НА АД
МЕПСО-СКОПЈЕ ВО ОДНОС НА ОБВРСКИТЕ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД
СОПСТВЕНИЧКОТО РАЗДВОЈУВАЊЕ**

ЗА 2020 ГОДИНА

- дополнета верзија -

Март 2021

© 2021 МЕРСО АД – Скопје

Освен ако не е поинаку наведено, овој Извештај и податоците дадени во него се сопственост на МЕРСО АД - Скопје. Податоците дадени во Извештајот претставуваат информации од јавен карактер и истите се од информативна природа и не може да се користат за други цели.

Извештајот е подготвен од **Александар Чеботарев**,
Службеник за усогласеност на АД МЕРСО – chebotarev@mepso.com.mk.

Наодите, ставовите и заклучоците се ексклузивно право на авторот и не задолжително ги изразуваат ставовите на МЕРСО АД – Скопје.

---

1 Основ за изработка на извештајот

Гледано во целина, оваа 2020 ќе остане запаметена како исклучително тешка заради пандемијата на вирусот Ковид-19 кој ја зафати популацијата на глобално ниво, што резултираше со драстични промени во начинот на функционирање на компаниите. Во таа насока, раководството на АД МЕСПО беше доследно во спроведувањето на насоките и препораките од Владата на Република Северна Македонија.

Овој извештај претставува краток преглед на активностите и работењето на Службеникот за усогласеност при АД МЕПСО во следењето на спроведувањето на Програмата за усогласеност на АД МЕПСО – Скопје во однос на обврските кои произлегуваат од сопственичкото раздвојување (во понатамошниот текст – Програма за усогласеност). Од друга страна овој Документ претставува израз на посветеноста на АД МЕПСО – Скопје кон реализирање на своите активности на независен, транспарентен, недискриминаторен и објективен начин.

Основ за изработка и објавување на овој Извештај произлегува од одредбите на Законот за енергетика, Статутот на операторот на електропреносниот систем на Република Северна Македонија, Акционерско Друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот ситем, во државна сопственост, Скопје - (во понатамошниот текст - Статут на АД МЕПСО), Програмата за усогласеност на АД МЕПСО Скопје и Правилникот за работењето, овластувањата, правата и обврските на Службеникот за усогласеност (во понатамошниот текст – Правилник за работењето).

1.1 Закон за енергетика

Законот за енергетика (“Службен весник на РМ“ бр.96/18) во членот 73 го обврзува Операторот на електропреносниот систем, независно од организационата форма, да донесе Програма за усогласеност со која се утврдуваат мерките кои треба да придонесат да се оневозможи дискриминација на корисниците на електропреносниот систем, да се утврдат обврските на вработените во спроведувањето на Програмата и да се утврди начинот на следење на спроведувањето на истата.

Во членот 74 став 2 од Законот за енергетика, пропишано е назначување на Службеник за усогласеност, како лице одговорно за следење на спроведувањето на Програмата.

Ставот 8 алинеја 1 од истиот член го обврзува Службеникот за усогласеност да го следи спроведувањето на Програмата и да подготвува Годишен извештај за превземените мерки за нејзино спроведување, кој го доставува до Регулаторната Комисија за Енергетика и Водни Услуги на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст Регулаторна комисија за енергетика).

1.2 Статут на АД МЕПСО

Членот 35-а од Статутот на АД МЕПСО го пропишува именувањето на Службеникот за усогласеност од страна на Надзорниот Одбор, по претходна согласност од Регулаторна комисија за енергетика.

Согласно членот 35-г став 1 алинеја 1, Службеникот за усогласеност е должен да го следи спроведувањето на Програмата за усогласеност и да изработува Годишен извештај кој го доставува до Регулаторна комисија за енергетика.

1.3 Програма за усогласеност на АД МЕПСО – Скопје

Врз основа на член 73 од Законот за енергетика, а во согласност со член 19 од Статутот на АД МЕПСО - Скопје, Управниот одбор на АД МЕПСО, по одобрување од Регулаторната комисија за енергетика, донесе Програма за усогласеност на АД МЕПСО - Скопје во однос на обврските кои произлегуваат од сопственичкото раздвојување.

Во членот 5 став 2 алинеја 1 од Програмата за усогласеност е нотирана обврската на Службеникот за усогласеност за следење на спроведувањето на Програмата и изработка на годишен Извештај за нејзино спроведување, кој го доставува до Регулаторна комисија за енергетика.

1.4 Правилник за работењето на Службеникот за усогласеност

Врз основа на член 74 од Законот за енергетика и член 35-д од Статутот на АД МЕПСО, а постапувајќи по Решението за одобрување на условите со кои се уредува мандатот и условите за вработување на Службеникот за усогласеност на Регулаторна комисија за енергетика, Управниот одбор на АД МЕПСО - Скопје донесе Правилник за работењето, овластувањата, правата и обврските на Службеникот за усогласеност.

Членот 8 став 1 од Правилникот ја пропишува обврската на Службеникот за усогласеност за доставување на годишни извештаи. Во ставот 3 од истиот член е дадена и листа на потребни информации кои треба да ги содржи Извештајот. Истотака, во член 6 од Правилникот е даден и делокругот на работењето на Службеникот за усогласеност.

1.5 Именување на Службеник за усогласеност на АД МЕПСО

Со Одлука на Надзорниот Одбор на АД МЕПСО бр.02-9300/4 од 13 Декември 2018 година, а врз основа на спроведениот конкурс за именување на Службеник за усогласеност бр.02-8935 од 28 Ноември 2018 година, се именува Александар Чеботарев за Службеник за усогласеност на АД МЕПСО.

Со одлука бр.03-2386/2 од 17.12.2018 година, Регулаторна комисија за енергетика донесува Решение за одобрување на назначувањето на Службеник за усогласеност на АД МЕПСО Скопје. Претходно, со Решение бр.02-1709/1 од 31 Август 2018, Регулаторна комисија за енергетика ги одобри условите со кои се уредува мандатот и условите за вработување на Службеникот за усогласеност.

1.6 Начин на следење на спроведувањето на Програмата и изработка на извештајот

Службеникот за усогласеност ја следи реализацијата на Програмата и го подготвува годишниот извештај од аспект на: независност, транспарентност, објективност и непристрасност во работењето на АД МЕПСО – Скопје; оневозможување на дискриминација на корисниците на електропреносниот систем по било кој основ; доверливост на деловните податоци на корисниците на електропреносниот систем; координација и соработка на АД МЕПСО - Скопје со други оператори на електроенергетски системи, размена на податоци со операторите на други електропреносни системи и учество во работата на регионални и меѓународни организации; едукација и информирање на Управниот одбор на АД МЕПСО - Скопје и Надзорниот одбор на АД МЕПСО - Скопје и вработените на АД МЕПСО - Скопје во врска со постапување во согласност со начелата за независност, транспарентност и непристрасност.

АД МЕПСО - Скопје е должен на Службеникот за усогласеност да му ги даде на увид сите податоци и информации потребни за остварување на неговите овластувања и по негово барање, да му овозможи пристап до сите простории во кои ја врши својата дејност.

---

2 Основни податоци за Операторот на електропреносниот систем АД МЕПСО

АД МЕПСО - Скопје е Друштво кое врши дејност пренос на електрична енергија и управува со електропреносниот систем во Република Северна Македонија. АД МЕПСО - Скопје е основано со Одлука на Владата на Република Македонија од 2004 година, и е регистрирано во Трговскиот регистар на надлежниот суд во Скопје на 31.12.2004 година.

АД МЕПСО - Скопје од 14.11.2005 година е носител на Лиценца за вршење на енергетската дејност пренос на електрична енергија со евидентен број ЕЕ - 01.02.1/05/2/17, која е со рок на важност до 14.11.2040 година.

АД МЕПСО - Скопје е членка на Европската мрежа на оператори за пренос на електрична енергија (ЕНТСО-Е) од нејзиното основање во 2009 година. Главна цел на ЕНТСО-Е е да одговори на предизвиците на промените на електроенергетскиот систем истовремено обезбедувајќи сигурност во снабдувањето.

2.1 Сопственичко раздвојување на Операторот на електропреносниот систем

За да се исполнат одредбите од Законот за енергетика кои се однесуваат на сопственичко раздвојување на вршителите на енергетски дејности, Владата на Република Северна Македонија на 24.07.2018 година донесе Одлука за пренос на акции од сопственост на Владата на Република Северна Македонија во сопственост на Министерството за транспорт и врски бр.44-6841/1 од 24.07.2018 година, согласно која се изврши сопственичко раздвојување на АД МЕПСО - Скопје како оператор на електропреносниот систем на Република Северна Македонија.

Врз основа на барањето за сертификација на операторот на системот за пренос на електрична енергија, доставено од АД МЕПСО до Регулаторна комисија за енергетика бр.12-2259/1 од 27.11.2018 година, Регулаторна комисија за енергетика донесе Одлука за сертификација и назначување на оператор на електропреносниот систем на Република Северна Македонија бр.02-2851/1 од 15.08.2019 година.

2.2 Сопственичко раздвојување на МЕМО ДООЕЛ

Согласно Законот за енергетика АД МЕПСО - Скопје како носител на лиценца за пренос на електрична енергија не може да има лиценци и да биде вклучено во вршење на дејностите производство, дистрибуција, трговија и снабдување со електрична енергија и не може да има лиценца за организирање и управување со пазарот на електрична енергија. Имајќи го ова во предвид АД МЕПСО - Скопје основа и е сопственик на друштвото Македонски оператор на пазар на електрична енергија-МЕМО ДООЕЛ Скопје, запишано во Централен Регистар на 8 октомври 2018.

Во член 89 став 2 кој гласи: *“Во случај кога операторот на пазар на електрична енергија е во сопственост на операторот на електропреносниот систем, операторот на електропреносниот систем ја обезбедува својата функционална независност од операторот на пазарот на електрична енергија во поглед на правната форма, организација и одлучување согласно со Програмата за усогласеност”,* се дава форма на следење на споведувањето на Програмата за усогласеност во делот на сопственичкото раздвојување на двата субјекти. Во таа насока, Службеникот за усогласеност во текот на целата година го следеше воведувањето и спроведувањето на функционалната независност на двата субјекти. За таа цел Службеникот присуствуваше на состаноците на Управниот одбор во својство на Собир на содружници. Во 2020 година се одржани 6 состаноци.

Управниот Одбор на АД МЕПСО во својство на Собир на содружници на МЕМО ДООЕЛ ги разгледуваше и донесе следните одлуки:

Разгледан е и одобрен текстот на Договорот за условите и начинот на учество на пазарот на електрична енергија доставен со арх.бр.02-488 од 21.01.2020 година.

Управниот Одбор на АД МЕПСО во својство на Собир на содружници на МЕМО ДООЕЛ го разгледа и усвои Годишниот финансиски извештај на Националниот оператор на пазар на електрична енергија - МЕМО ДООЕЛ Скопје за 2019 година, заверен со арх.бр.02-1409 од 18.02.2020 година.

Приходите за регулираната дејност за организирање и управување со пазарот на електрична енергија, врз основа на тарифата одобрена од Регулаторна комисија за енергетика, која изнесува 0,0049/kWh, за 2019 година изнесуваат 9.445.269,00 денари односно 1.9532% од вкупните приходи. Приходите од продажба на електрична енергија од повластените производители изнесуваат 474.136.564,00 денари односно 98.05% од вкупните приходи (сите податоци се однесуваат на последниот квартал, од 01.10.2019 година – од формирањето на МЕМО ДООЕЛ). Вкупните расходи изнесуваат 478.510.512,00 денари од кој оперативните трошоци изнесуваат 4.405.304,00 денари а трошоците за набавка на електрична енергија од повластените производители изнесуваат 474.103.874,00 денари. Во периодот октомври-декември 2019 година остварен е позитивен финансиски резултат-добивка од 5.072.052,00 денари.

Управниот Одбор на АД МЕПСО во својство на Собир на содружници на МЕМО ДООЕЛ ги разгледа и усвои Годишната сметка на МЕМО ДООЕЛ за претходната деловна година (доставено со арх.бр.02-1410 од 18.02.2021) како и Годишниот извештај за работењето на МЕМО ДООЕЛ за претходната деловна година (доставено со арх.бр.02-1408 од 18.02.2021).

Управниот Одбор на АД МЕПСО во својство на Собир на содружници на МЕМО ДООЕЛ ја разгледа и усвои Одлуката за распределување на добивката по годишната сметка за 2019 година на МЕМО ДООЕЛ, заверена под арх.бр.02-3452 од 06.05.2020 година, и тоа со следната намена:

- Добивка пред оданочување	5.072.052,00 денари
- Данок од добивка	518.362,00 денари
- Добивка по оданочување	4.553.690,00 денари
- Задолжителна општа резерва 5% од нето добивката	227.685,00 денари
- Реинвестирање на добивка	4.326.005,00 денари

Донесена е Одлука за намалување на номиналната вредност на основната главнина на МЕМО ДООЕЛ, преку намалување на номиналната вредност на непаричниот влог во износ од 45.000,00 денари, така вкупната вредност на непаричниот влог во основната главнина на Друштвото наместо 26.589.600,00 денари ќе изнесува 26.544.600,00 денари, што се должи на аритметичка грешка во проценката која е изготвена од АБЦ Бротхер Скопје.

Одобрени се две промени на Планот и програмата за работа и Годишниот план за јавни набавки на МЕМО ДООЕЛ за 2020 година (арх.бр.02-3453 од 06.05.2020 година и 02-6695 од 29.10.2020 година).

Согласно Член 19 од Изјавата за основање на МЕМО ДООЕЛ Скопје, кој гласи: *“Меѓусебните односи во врска со вршење меѓусебни работи помеѓу Друштвото и Основачот ќе се уредат со посебни договори”*, АД МЕПСО Скопје и МЕМО ДООЕЛ Скопје на 10.10.2019 година потпишаа Договор за деловна соработка со кој се уредуваат меѓусебните права и обврски.

Со Одлука на Управниот Одбор на АД МЕПСО бр.02-3470/6-1 од 07.05.2020 година, преку анекс на Договорот за соработка, уредени се начините на плаќање на обврските по основ на платени фактури за потрошена електрична енергија, потрошена вода и за собирање, транспорт и третман на отпад, кои се однесуваат на деловната зграда на АД МЕПСО, преку префактурирање на MEMO ДООЕЛ на начин што секоја платена фактура ќе се дели со бројот на вработени, а потоа тој износ ќе се помножи со вкупниот број на вработени на MEMO ДООЕЛ. Истотака, ќе се изврши префактурирање на MEMO ДООЕЛ само за сметките за мобилна и фиксна телефонија за броевите кои ги користи MEMO ДООЕЛ.

Управниот Одбор на АД МЕПСО во својство на Собир на содружници на MEMO ДООЕЛ го одобри склучувањето на Договор за закуп со непосредна спогодба меѓу MEMO ДООЕЛ (како Закупец) и АД МЕПСО (како Закуподавач), доставен под арх.бр.02-4984 од 05.08.2020 година. Истиот е склучен на ден 21.09.2020 година и солемнизиран кај Нотар Анета Петровска Алексова истиот ден. Предмет на овој Договор за закуп е издавање на недвижен имот – деловни простории од 350 м² (по спецификација дадена во Договорот) во административната зграда на АД МЕПСО на К.П.9561/16 КО Центар. Висината на месечната закупнина изнесува 849,00 денари по м², или вкупно 297.150,00 денари месечно.

Овој Договор придонесува да се заврши процесот на обезбедување на функционалната независност на двата субјекти, и заедно со Договорот за меѓусебна деловна соработка го заокружуваат тој процес, со што е постигнат unbundling согласно одредбите и обврските кои произлегуваат од Законот за енергетика и Директивите на ЕУ.

---

3 Примена на Програмата за усогласеност

Основна цел на Програмата за усогласеност е да воспостави формална рамка која ќе обезбеди сите активности кои ги спроведува Операторот за пренос на електрична енергија како и однесувањето на сите вработени или лица ангажирани од страна на операторот, да бидат во согласност со начелата на транспарентност, недискриминација, независност и објективност.

Со програмата се дефинираат мерки кои треба да се превземаат заради оневозможување на дискриминација на корисниците на електропреносниот систем по било кој основ, се дефинираат обврските на вработените во реализацијата на Програмата и се утврдува начинот за следење на усогласеноста на работењето на Операторот на електропреносниот систем со обврските утврдени со Законот за енергетика и Програмата за усогласеност.

3.1 Независност на Управен одбор и Надзорен одбор на АД МЕПСО – Скопје

Независноста во работењето на Управниот и Надзорниот одбор на АД МЕПСО произлегуваат пред сè од структурната поставеност и сопственичкото раздвојување во однос на претходниот вертикално интегриран електроенергетски ситем.

Во член 72 став 2 од Законот за енергетика е утврдено дека, за да се обезбеди независност на операторот на електропреносниот ситем, исто лице или лица немаат право во исто време:

- директно или индиректно да учествуваат во управувањето и раководењето со друштво што врши некоја од дејностите производство и/или снабдување со електрична енергија и во исто време директно или индиректно да управуваат или остваруваат друго право во операторот на електропреносниот систем,
- директно или индиректно да учествуваат во управувањето и раководењето со операторот на електропреносниот систем и во исто време директно или индиректно да управуваат или остваруваат друго право во друштво што врши некоја од дејностите производство или снабдување со електрична енергија и
- да именуваат членови на орган на надзор, орган на управување на операторот на електропреносниот систем и во исто време директно или индиректно да управуваат или остваруваат друго право во друштво што врши некоја од дејностите производство и/или снабдување со електрична енергија.

Горенаведените ограничувања особено се однесуваат на користење на право на глас, избор и именување на членови на Управен одбор и Надзорен одбор на АД МЕПСО - Скопје или поседување на мнозински удел.

Согласно член 72 став 3 од Законот за енергетика, членовите на Управен и Надзорен одбор на АД МЕПСО-Скопје:

- во постапка за донесување на одлуки согласно закон, не смеат да бараат ниту да прифаќаат упатства или насоки од Владата или друг државен орган, освен во случаите утврдени во Законот за енергетика и
- не смеат да бидат избрани за членови на орган на надзор, односно на орган на управување на друштва коишто вршат производство, снабдување или трговија со електрична енергија

или друштва коишто имаат можност за директно или индиректно влијание врз одлучувањето во тие друштва.

Заради спроведување на одредбите од Законот во однос на независноста на работењето на Управниот и Надзорниот Одбор, Службеникот за усогласеност во рамките на своите овластувања утврдени во Законот за енергетика, Статутот на АД МЕПСО и Правилникот за работењето, во текот на 2020 година континуирано ги следеше деловните активности на Надзорниот и Управниот Одбор на АД МЕПСО заради процена и утврдување на нивната независност при постапувањето, како и заради процена на ризикот од евентуална неусогласеност на нивните активности со важечките законски и подзаконски прописи.

На крајот на 2020 година, извршени се перонални промени во составот на Управниот Одбор. Извршена е проверка на спроведените постапки при што е утврдено дека истите се водени согласно законските нормативи и во нивната реализација не се забележани неправилности. Во контекст на членот 72 став 2 и 3 од Законот за енергетика, констатирано е дека новоизбраните членови на Управниот Одбор во целост ги исполнуваат условите за независност и неспоивост на вршењето на функцијата со други сродни функции. Притоа во предвид се земена следните одлуки:

- Со одлука на НО на АД МЕПСО Kushtrim RAMADANI е избран за Претседател на Управниот одбор и Генерален Директор на АД МЕПСО.
- Со одлука на НО на АД МЕПСО Ева ШУКЛЕВА е избрана за член на Управниот одбор и Заменик Директор на АД МЕПСО.
- Со одлука на НО на АД МЕПСО Bilen SALIJI е избран за член на Управниот одбор и Директор за општи и правни работи во Дирекција на АД МЕПСО.

Новоизбраните членови на Управниот Одбор во законскиот рок доставија потпишани и нотарски заверени изјави и тоа:

- Изјава дека не се членови на орган на управување, односно на орган на надзор, односно вработени во друштво кое што врши производство на електрична енергија и/или природен гас, како и трговија и снабдување со електрична енергија и/или природен гас или во друштво кое што има можност за директно или индиректно влијание врз одлучувањето во тоа друштво.
- Изјава дека во постапка за донесување на одлуки согласно закон, не бараат ниту прифаќаат упатства или насоки од Владата или друг државен орган, освен во случаите утврдени со Законот за енергетика.

3.2 Овозможување на транспарентен, објективен и недискриминаторен однос кон корисници на електропреносниот систем од страна на АД МЕПСО Скопје

Во рамките на своите надлежности и законски обврски, АД МЕПСО е должен во своето работење да постапува во согласност со Законот за енергетика на начин што ќе обезбеди транспарентност, објективност и недискриминаторски пристап кон сите корисници на електропреносниот систем, преку следните активности и процеси: Планирање и развој на електропреносната мрежа преку изградба на нови и надградба на постојани интерконективни водови, транспарентност во набавката на електрична енергија за покривање на сопствените загуби, набавка на системски услуги за балансирање и други активности и процеси.

Што се однесува до евентуалните отворени прашања во однос на номинациите, од страна на Подружницата Оператор на Преносната мрежа добиени се информации дека во 2020 година не се забележани отворени прашања во однос на номинациите и не е регистрирано

ниту едно одбивањето на физички трансакции на учесници на пазарот на електрична енергија.

Во 2020 година АД МЕПСО нема барања односно отворени предмети од страна на Комисијата за заштита на конкуренцијата на Република Северна Македонија.

Во насока на спроведување на општите услови, а согласно член 78 став 2 алинеја 6 од Законот за енергетика, Операторот на електропреносниот систем е должен во согласност со законот и прописите и правилата донесени согласно овој закон да ги приклучи на електропреносната мрежа производителите, потрошувачите и операторот на електродистрибутивниот систем. Согласно оваа обврска, во 2020 година се процесирани 7 нови барања за приклучување на преносната мрежа и тоа:

1. Приклучок на ФЕЦ Битола 3 и ФЕЦ Битола 4 – ЕСМ,
2. Приклучок на ФЕЦ Тиквеш,
3. Приклучок на ФЕЦ Ерџелија,
4. Приклучок на ФЕЦ Велес,
5. Приклучок на ФЕЦ во општина Кичево,
6. Приклучок на ФЕЦ во општина Дебрца,
7. Приклучок на ТЕЦ Неготино (гасна или комбинирана електроцентрала).

Истовремено, во текот на 2020 година постапувано е по тековните барања за приклучок и тоа:

1. Приклучок на ВЕЦ Богословец,
2. Приклучокот на индустриска постројка ИГМ,
3. Приклучокот на ВЕЦ Демир Капија,
4. Приклучок на ВЕЦ Крушево и СЕЦ Крушево,
5. Приклучок на рудник Плавица – Кратово,
6. Приклучок на втор ТР во ТС Овче Поле,
7. Приклучок на ФЕЦ Осломеј 2 и ФЕЦ Осломеј,
8. Приклучок на ФЕЦ Битола 1 и ФЕЦ Битола 2,
9. Приклучок на ВЕЦ Копришница и ВЕЦ Петрово.

Во 2020 година комплетно е завршена и постапката за приклучување на

1. Приклучок на леарницата КРАНФИЛД ФАУНДРИ,
2. Приклучок на втор ЕТР во ТС Битола.

3.3 Координација и соработка со други оператори на електропреносни системи и учество во работата на регионални и меѓународни организации.

Во рамките на своите надлежности, согласно точка 4, став 1 алинеја 4 од Програмата за усогласеност, Службеникот за усогласеност ги следеше и редовно беше информиран за активностите во насока на координација и соработка на МЕПСО АД со другите оператори како и учество во работата на регионалните и меѓународни организации.

Своите активности во меѓународни организации и здруженија МЕПСО ги реализира преку активното учество во работните и регионалните групи како и во комитетите на ЕНТСО-Е, Европската Енергетска Заедница, СММ контролниот блок и др.

Во првиот квартал од 2020 година се одржаа следните позначајни меѓународни состаноци:

Market Committee meeting, на кој се разгледани информациите од состаноците на ЕНТСО-Е Assembly, Board I Cross Committee.

На ден 21.02.2020 во Софија, Република Бугарија се одржа работен состанок “KEP Project – “CEI – Central European Initiative support for strengthening Energy Regulatory Authorities in the Western Balkans – phase three”, на кој учествуваа регионални претставници на преносните оператори, оператори на берза на електрична енергија и регулаторни тела.

ARERA, италијанското регулаторно тело преку International Organization-Central European Initiative организираше работилница за интеграција на пазарите за електрична енергија на Балканот. Овој проект главно е наменет за државите: Албанија, Северна Македонија (која се вклучуваа оваа година), Црна Гора и Србија. Една од темите на состанокот го опфати Market Coupling помеѓу Република Северна Македонија и Република Бугарија, генерален преглед на досегашните активности, потоа преглед на идните планирани активности, главни пречки при имплементирањето на овој проект. Од страна на IBEX беа констатирани неколку главни пречки што би довеле до отежнување на процесот на имплементација на овој проект, односно применувањето на SACM регулативата и постигнување на статус рамноправен член на SDAC.

Како дел од овие фази, најбитни се одредувањата на улогите на Операторите на преносната мрежа и операторите на пазарот на електрична енергија и поделбата на трошоците меѓу нив. Од голема важност е и вклученоста на регулаторното тело и соодветното нивно известување за тековите на работа.

Делегација на МЕПСО учествуваше на работниот состанок во Виена, Австрија, како дел од работната група при Иницијативата за електрични пазари (EMI), финансирана од USAID каде се вклучени преносните систем оператори, операторите на пазарите на електрична енергија, регулаторните тела и сите заинтересирани страни (пр. Energy Community) кои се дел од Југоисточна Европа. Целта на оваа група е детекција, решавање и поддршка на земјите во областите на консолидација на регионалните пазари, интеграција на обновливи извори на електрична енергија и работење на системите.

На овој состанок главната тема на разговор беа пазарните и мрежните модели кои ќе се користат при одредувањето на влијанието на развојот на обновливите извори на електрична енергија врз пазарот и преносната мрежа. Од страна на ЕКС се презентираа добиените резултати од сите страни, како и нивните забелешки и насоки за идната работа.

Операторите на преносните системи и операторите на пазарите на електрична енергија ги презентираа сите новини поврзани со нивното работење. Од страна на МЕПСО се разговараше за статусот на новите мрежни правила, имплементацијата на баланските правила и функционирањето на пазарот на балансна енергија и новодонесената стратегија за развој за енергетиката во Република Северна Македонија до 2040 година. Врз основа на оваа стратегија беа презентирани трите основни сценарија за можниот развој на енергетскиот систем до 2040 година. За изработка на пазарниот и мрежниот модел се користени референтното сценарио и сценариото за умерена транзиција. Исто така, се зборувааше и за развојот на електропреносната мрежа, односно изградбата на 400 kV вод Битола - Елбасан и планираната ревитализација на внатрешните водови и опрема.

Почнувајќи од вториот квартал на 2020 година па во текот на целата година, поради ситуацијата со Корона вирусот, сите состаноци беа одржани во вид на web conference. Меѓутоа и покрај тоа, вработените од МЕПСО, активно ги следеа конференциите и ги исполнуваа сите обврски зададени од страна на ЕНТСО-Е.

На Web-конференцијата на 56th plenary meeting of the RGCE (Regional Group Continental Europe) беа дискутирани повеќе теми, меѓу кои и влијанието на пандемијата на оперативната сигурност на електропреносните системи.

На Web-конференцијата на 60th System Operation Committee (SOC) meeting, се дискутираше и за ситуацијата со Корона вирусот и мерките кои се превземаат во контролните центри, разгледување на обврските од Четвртиот енергетски пакет на Европската унија како и разгледување на Буџетот на SOC .

На Web-конференцијата на 57th plenary meeting of the RGCE (Regional Group Continental Europe) главни теми беа влијанието на многу ниското оптоварување во системите поради пандемијата со Корона вирусот како и Статусот на Рамковниот договор помеѓу ТСО од континентална Европа и ЕНТСО-Е за регионална соработка.

На состанокот на ENTSO-e Market Committee се дискутираше за имплементација на Network Codes.

На 14.04.2020 одржан е CGM Manager Webinar за запознавање со новостите поврзани со CGM програмата, со информациските и телекомуникациските сервиси и со изработката на новите верзии на документи за планирање и дефинирање на форматот на доставување на модели.

На 07.05.2020 се одржа KEP-Know-How Exchange Programme на CEI - Central European Initiative "CEI - Central European Initiative Support for Strengthening Energy Regulatory Authorities in the Western Balkans third phase", на кој меѓу другото се дискутираше и за влијанието на COVID-19 врз работењето на компаниите дел од енергетскиот сектор и врз проектите за спојување на пазарите.

На 14.05.2020 се одржа сесија на RGCE SG "Network Models & Forecast Tools" and RGCE SG "Network Models & Forecast Tools".

Одржан е состанок на ENTSO-e Market Committee за имплементација на Network Codes.

На 28-29.09.2020 одржани се сесии на MARI – mFRRIF platform-Steering Committee Meeting.

Одржани се неколку состаноци поврзани со спојување на пазарите на електрична енергија:

09.07.2020 - South-East Europe Task Force (SEE TF) with ENTSO-E Support 3.

29.07.2020 - South-East Europe Task Force (SEE TF) with ENTSO-E Support 4.

08.09.2020 - South-East Europe Task Force (SEE TF) with ENTSO-E Support 5.

16.07.2020 - KEP – Know-How Exchange Programme, CEI - Central European Initiative "CEI - Central European Initiative Support for Strengthening Energy Regulatory Authorities in the Western Balkans third phase" 2.

30.09.2020 - KEP – Know-How Exchange Programme, CEI - Central European Initiative "CEI - Central European Initiative Support for Strengthening Energy Regulatory Authorities in the Western Balkans third phase" 3.

17.09.2020 - TF+PG STA (Short Term Adequacy) Meeting.

24.09.2020 – RCGE SG Network models and Forecast tools and Task Force Year Ahead Scenarios.

Одржани се презентации за Market Management System. АД МЕПСО е должен да обезбеди безбеден и сигурен пренос на електрична енергија, ефикасна контрола на

електроенергетскиот систем со електроенергетските системи на други земји, развој на преносниот систем за задоволување на потребите на потрошувачите и на целото општество, функционирање и развој на пазарот на електрична енергија, како и интеграција во регионалниот и европскиот пазар на електрична енергија.

Како земја членка на ЕНТСО-Е, неговото работење треба да биде во согласност со ЕУ Регулацијата, ЕНТСО-Е Мрежните кодови, Оперативните прирачници на ЕНТСО-Е и други ЕНТСО-Е правила. АД МЕПСО и сите учесници на пазарот се обврзани да дејствуваат во целосна согласност со Законот за Енергетика, Правилата за балансирање на ЕЕС, Мрежните Правила и Правилата за Пазар на Електрична Енергија.

За да може да ги исполни барањата за работа, на ОЕПС му е потребен систем за управување со пазарот на електрична енергија (Market Management System-MMS) како апликативен софтвер, кој ќе ги исполнува барањата на ЕНТСО-Е и ќе биде компатибилен со ММС и ИТ системите на соседните земји.

Одржани се редовни неделни TELCOs на MARI - mFRRIF platform - IT Working Group и MARI - mFRRIF platform - Technical Working Group.

Истотака, одржани се редовни неделни TELCOs на PICASSO- aFRRIF platform – Technical Working Group и Steering Working Group.

Одржани се неколку состаноци со тема: Анализа на мрежа.

07.10.2020 - South-East Europe Task Force (SEE TF) with ENTSO-E Support 6.

19.10.2020 - TF+PG STA Meeting.

04.11.2020 - South-East Europe Task Force (SEE TF) with ENTSO-E Support 7.

12.11.2020 - 17th Annual Meeting of the SEE Maintenance Group.

16.11.2020 - TF+PG STA Meeting.

2-3.12.2020 - OPC PG Quarterly Call December.

08.09.2020 - South-East Europe Task Force (SEE TF) with ENTSO-E Support 8.

10.12.2020 - Energy Technology and Governance Program, Electricity Market Initiative (EMI) Working Group - Advanced Training on Using the Antares and PSS/E MODELS.

16.12.2020 - KEP – Know-How Exchange Programme CEI - Central European Initiative "CEI - Central European Initiative Support for Strengthening Energy Regulatory Authorities in the Western Balkans third phase"

3.4 Одлуки и решенија предмет на опсервација и одобрување во текот на 2020 година:

Генерално гледано, оваа 2020 година по многу нешта беше специфична, заради пандемијата на вирусот Ковид-19 кој ја зафати популацијата на глобално ниво, што резултираше со драстични промени во начинот на функционирање на компаниите. Во таа насока, раководството на АД МЕСПО беше доследно во спроведувањето на насоките и препораките од Владата на РСМ.

Управниот Одбор ги следеше и разгледуваше дописите/информациите доставени од страна на Подружниците/Секторите/Кабинетот на Генералниот Директор на Друштвото со предлог мерките за постапување согласно препораките на Владата на РСМ за превенција и спречување на ширење на Корона вирусот, доставени со архивски броеви: 03-2231 од 16.03.2020 година, 05-2222 од 16.03.2020 година, 08-2228 од 16.03.2020 година, 09-2221 од 16.03.2020 година, 10-2220 од 16.03.2020 година и 02-2232 од 16.03.2020 година. Управниот Одбор ги одобри мерките предложени од страна на Подружниците/Секторите/Кабинетот на Генералниот Директор на Друштвото согласно доставените Дописи. Се задолжија сите структури да се организираат согласно распоредите кои се содржани во дописите/информациите. Вработените кои ќе бидат ослободени од работните активности согласно одобрените распореди, задолжително да бидат во домашна изолација и на повик од страна на работодавецот треба да бидат достапни на телефон во случај на потреба, сè во насока на обезбедување услови за непречено функционирање на процесот на работа на Друштвото.

Во насока на следење на реализацијата на сите процеси, Службеникот за усогласеност преку секојдневно следење на работењето на сите структури на компанијата, спроведе анализа на актите и документите кои беа носени од Управниот одбор, активно вклучувајќи се во нивното носење со свои сугестии и забелешки. Констатирано е дека при носењето на сите акти и документи почитувано е начелото на транспарентност и независност во нивното носење.

И покрај тешкотиите во работењето предизвикани од глобалната пандемија на Корона вирусот, Управниот Одбор успеа да ја задржи својата функционалност и непречено да функционира во текот на целата година. Во текот на 2020 година одржани се 29 седници на Управниот Одбор, сите со физичко присуство и со максимално почитување на мерките и препораките за заштита. На сите седници Службеникот за усогласеност присуствуваше и даваше активен придонес во работењето во делот на своите надлежности. Може да се констатира дека сите тие седници се спроведени и водени во согласност со процедурите и дека не се забележани неправилности во работењето во однос на независноста во работењето и одлучувањето, при што се разгледувани и одобрувани мноштво документи и одлуки важни за работењето на Друштвото, при што би ги издвоиле позначајните:

Усвоена е постигнатата цена на електрична енергија за покривање на загубите во електро-преносниот систем за 2019 година (за потреби на ИТС механизам) доставена со допис со архивски број 09-7886 од 20.12.2019 година. Задолжен е Директорот на Подружница ОЕПС истата да ја достави до ENTSO-E.

Донесена е одлука за определување на висината на благајнички максимум на денарска благајна за 2020 година на износ од 100.000,00 денари, со архивски број 05-265 од 15.01.2020 година.

Донесена е одлука за определување на висината на благајнички максимум на девизна благајна за 2020 година на износ од 10.000,00 евра, со архивски број 05-335 од 16.01.2020 година.

Разгледана е информацијата за избор на најповолен понудувач за тендерот ЛОТ1: Набавка и монтажа на 400 kV ДВ од 400/110 kV ТС Битола 2, преку 400 kV ТС Охрид до македонско-албанската граница, финансиран од Заем на ЕБОР бр.46274, доставена од Работната група (формирана со Решение бр.02-6713 од 22.11.2019 година) со архивски број 02-884 од 03.02.2020 година и одобрено потпишувањето на Договорот.

Разгледана е информацијата за избор на најповолен понудувач за тендерот ЛОТ2: Набавка и монтажа на 400/110 kV ТС Охрид и проширување на ТС Битола 2, финансиран од Заем на ЕБОР бр.46274, доставена од Работната група (формирана со Решение бр.02-6712 од 22.11.2019 година) со архивски број 02-898 од 03.02.2020 година и одобрено потпишување на Договорот.

Усвоен е извештајот на Централната пописна комисија за извршениот редовен попис за 2019 година, доставен со Допис со архивски број 05-856 од 31.01.2020 година.

Управниот одбор ја разгледа Информацијата за изработка на предлог Договор за приклучување на ХЕЦ Богословец на преносната мрежа, доставен од Подружница ОЕПС со архивски број 11-1171 од 10.02.2020 година. Усвоен е предлог текстот на Договорот за приклучување на ХЕЦ Богословец на преносната мрежа.

Управниот одбор го разгледа и усвои Предлогот за измена и дополнување на Правилата за балансирање на електроенергетскиот систем доставени од Подружница ОЕПС со архивски број 09-1284 од 13.02.2020 година, претходно одобрени од Регулаторна комисија за енергетика со Решение бр.12-384/3 од 10.02.2020 година. Се задолжува Директорот на Подружница ОЕПС актот да го објави во “Службен весник на Република Сверна Македонија” како и на web страната на Друштвото, согласно член 79 од Законот за енергетика.

Усвоен е Годишниот финансиски извештај за работењето на АД МЕПСО за 2019 година, доставен со архивски број 05-1659 од 27.02.2020 година. Се задолжува Секторот за финансиски работи истиот да го достави на разгледување и одобрување до Надзорниот Одбор на Друштвото.

Усвоена е Годишната сметка за остварените производно-финансиски резултати за 2019 година на АД МЕПСО со следниот финансиски резултат:

- Вкупен приход	5.456.517.720,00	денари
- Вкупни расходи	4.976.403.811,00	денари
- Добивка пред оданочување	480.113.909,00	денари
- Данок од добивка	34.339.088,00	денари
- Добивка по оданочување	445.774.821,00	денари

Се задолжува Секторот за финансиски работи Годишната сметка да ја достави на разгледување и одобрување до Надзорниот Одбор на Друштвото.

Управниот Одбор на Надзорниот Одбор на Друштвото му предлага распоредување на добивката по Годишната сметка за 2019 година на АД МЕПСО со следната намена:

- Добивка пред оданочување	480.113.909,00	денари
- Данок од добивка	34.339.088,00	денари
- Добивка по оданочување	445.774.821,00	денари
- Задолжителна општа резерва 5% од нето добивката	22.288.741,00	денари
- Нераспоредена добивка (наменета за инвестиции)	423.486.080,00	денари

Управниот Одбор го разгледа и усвои Годишниот извештај за работењето на АД МЕПСО за 2019 година, доставен со архивски број 05-1659/1 од 27.02.2020 година. Се задолжува Генералниот Директор на АД МЕПСО Извештајот да го достави на разгледување и одобрување до Надзорниот Одбор на Друштвото.

Управниот Одбор го разгледа и усвои Годишниот план за работењето на АД МЕПСО за 2020 година, доставен со архивски број 02-1650 од 27.02.2020 година. Се задолжува Генералниот Директор на АД МЕПСО Извештајот да го достави на разгледување и одобрување до Надзорниот Одбор на Друштвото.

Управниот Одбор ја усвои Консолидираната Годишна сметка за остварените производно-финансиски резултати на АД МЕПСО за 2019 година. Се задолжува Секторот за финансиски работи Консолидираната Годишна сметка да ја достави на разгледување и одобрување до Надзорниот Одбор на Друштвото.

Управниот Одбор го усвои Консолидираниот финансиски извештај на АД МЕПСО за 2019 година, доставен со архивски број 05-2200/1 од 16.03.2020 година. Се задолжува Секторот за финансиски работи Консолидираниот финансиски извештај да го достави на разгледување и одобрување до Надзорниот Одбор на Друштвото.

Управниот Одбор ги разгледа Информацијата за известување од ЕВН Хоме, доставена до Секторот за финансиски работи, со архивски број 05-2135/1 од 16.03.2020 година и Информацијата за судски постапки кои се воделе со ЕВН Македонија за потрошувачко место ТС Бунарџик, доставена до Сектор за правни и општи работи, со архивски број 03-3151 од 10.04.2020 година. Се задолжува Подружницата ОЕПС да врши континуирана проверка на точноста на податоците содржани во фактурите кои ги доставува ЕВН Дистрибуција, како и да постапува по истите согласно со Договорот за начинот и условите за поделба на комуналните трошкови за заедничките трансформаторски станици 110 kV (заверен со архивски број 02-350 од 18.01.2012 година). Се задолжува Секторот за финансиски работи фактурите доставени од ЕВН Дистрибуција кои се однесуваат на нотираното потрошувачко место и се одобрени за плаќање Од Подружница ОЕПС да ги прокнижи во сметководствено-книговодствената евиденција на Друштвото и по истите да се постапува согласно со одредбите од посочениот Договор.

Донесена е Одлука за измена и дополнување на Статутот на АД МЕСО на начин што ќе се прошири предметот на работењето на Друштвото со додавање на Општа клаузула за бизнис, како и додавање на дејностите:

- 61.10 – дејности на жичани телекомуникации
- 61.90 – други телекомуникациони дејности
- 62.09 – останати услуги во врска со информатичката технологија и компјутерите.

Прифатен е Предлогот број 02-3590 од 12.05.2020 година, понесен од Координаторот за квалитет за усвојување на Извештај за реализирана прва надзорна проверка на Системот за менаџмент со квалитет согласно барањата на меѓународниот стандард ISO 9001:2015 за 2020 година.

Прифатен е Предлогот број 02-3588 од 12.05.2020 година, поднесен од Координаторот за квалитет за усвојување на Процедура за јавна набавка МЕ-ПР-НА-01 со ревизија 11.

Прифатен е Предлогот број 02-3592 од 12.05.2020 година, понесен од Координаторот за квалитет за усвојување на Извештај за реализирани редовни интерни проверки на Системот за менаџмент со квалитет согласно барањата на меѓународниот стандард ISO 9001:2015 за 2020 година; процедура МЕ-ПР-ПЛ-02 со ревизија 7 и цели за Системот за менаџмент со квалитет за 2020 година.

Управниот Одбор го разгледа и усвои Извештајот за работењето на Управниот Одбор на АД МЕПСО во државна сопственост за 2019 година.

Управниот Одбор донесе Одлука за утврдување на регулираниот максимален приход и просечна тарифа за вршење на регулираната дејност пренос на електрична енергија на АД МЕПСО за регулираниот период 2020 година на износ од 0,3029 денари за пренесен киловатчас електрична енергија. Оваа одлука е доставена до Регулаторна комисија за енергетика заради донесување на Одлука за одобрување на просечна тарифа за вршење на регулирана дејност пренос на електрична енергија за регулираниот период 2020 година за АД МЕПСО. Во образложението на Одлуката, се потенцира дека согласно Законот за енергетика и Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија, АД МЕПСО за вршење на услугата за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, треба да ги покрие вкупните оперативни трошоци, амортизација, трошоците за дозволените технички загуби, пренесените трошоци и приносот на капиталот. Во пресметките за 2020 година утврдена е просечната тарифа за пренос на АД МЕПСО од 0,3029 денари за киловатчас, за планираните пренесени количини од 6.776.863.000 kWh електрична енергија за 2020 год.

Истотака, донесена е одлука за утврдување на факторот на распределба врз основа на кој регулираниот максимален дозволен приход за енергетска дејност пренос на електрична енергија кој се дели на два дела кои зависат од активната електрична енергија и од врвната моќност на АД МЕПСО за регулираниот период 2020 година. Согласно член 7 точка 2 од Тарифникот за пренос и за пазар на електрична енергија бр.01-996/1 од 10.05.2019 година, АД МЕПСО предлага 90% од регулираниот максимален приход на Друштвото да се обезбеди од надоместот за активна електрична енергија и 10% од надоместокот за врвната активна моќност. Овие одлуки треба да се достават до Регулаторна комисија за енергетика на одобрување.

Усвоен е Правилникот за редот и дисциплината во АД МЕПСО, доставен преку архивата со допис број 03-4195 од 11.06.2020 година.

Усвоен е Правилникот за работно време, паузи, отсуства и одмори на вработените во АД МЕПСО, доставен преку архива со допис број 03-4194 од 11.06.2020 година.

Управниот Одбор донесе Одлука за усвојување на Извештаите од независните ревизори, Ревизорската куќа А&БА Гроуп ДООЕЛ, Скопје за финансиското работење на АД МЕПСО, во деловната 2019 година, заведени под архивски број 02-4448 на 25.06.2020 година и тоа:

- Посебни финансиски извештаи и Извештај на независниот ревизор на АД МЕПСО со состојба на ден 31.12.2019 година и

- Консолидиран финансиски извештај и Извештај на независниот ревизор на АД МЕПСО со состојба на ден 31.12.2019 година.

Дадено е задолжение на Секторот за финансиски работи извештаите да ги достави на разгледување и одобрување до Надзорниот Одбор на Друштвото, како и да подготви редуциран Извештај во писмена форма кој произлегува од Извештајот на Ревизорската куќа А&БА Груп ДООЕЛ.

Управниот Одбор го разгледа и усвои Планот за намалување на загуби на електрична енергија во електропреносниот систем за периодот 2020-2023, доставен од Подружница ОЕПС, заведен под архивски број 09-4934 од 30.07.2020 година. Задолжена е Подружница ОЕПС документот да го достави на одобрување до Регулаторна комисија за енергетика.

Управниот Одбор го разгледа и усвои Документот доставен од Службата за стратешко планирање и развојни анализи “Влијание на планираните инвестиции врз намалување на загубите на електрична енергија во преносната мрежа за регулиран период 2020-2023 година, доставен под арх.бр.11-4467 од 25.06.2020 година. Задолжена е Службата документот да го достави на одобрување до Регулаторна комисија за енергетика.

Управниот Одбор го разгледа и одобри текстот на Договорот за начинот и условите за користење на електропреносната мрежа и надоместокот за користење на електропреносниот систем помеѓу АД МЕПСО и АД ЕСМ, доставен од страна на Подружницата ОЕПС со архивски број 09-6322 од 08.10.2020 година.

Управниот Одбор го разгледа и одобри текстот на Анекс на Договорот за утврдување на начинот и условите за користење на електропреносната мрежа и надоместокот за користење на електропреносниот систем бр.02-7669 од 17.12.2019 година со Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, доставен од Подружница ОЕПС со допис под архивски број 09-6344 од 08.10.2020 година.

Управниот Одбор го разгледа и усвои предложениот текст на Барањето за ослободување на АД МЕПСО од обврските за плаќање спрема ТЕЦ Неготино, доставено со информација за постапување по задолжението од Надзорниот Одбор во врска со Заклучок бр.02-5649/3-1 од 17.09.2020 (заведена под арх.број 09-6325 од 08.10.2020 година).

Управниот Одбор го разгледа и усвои Извештајот со арх.бр.11-6430 од 15.10.2020 година согласно кој како најповолен понудувач за набавка и монтажа на опрема за рехабилитација на ТС Битола 2 е избрана компанијата Dalekovod j.s.c. for Engineering, Manufacturing and Construction, Хрватска, за што е добиено “no objection” од ЕБОР. Се овластува Генералниот Директор да го потпише Договорот.

Управниот Одбор ги разгледа и усвои Правилата за алокација на прекугранични капацитети на границата Македонија-Бугарија (МЕПСО-ЕСО) за 2021 год. и на границата Македонија-Србија (МЕПСО-ЕМС) за 2021 година (доставено од Подружница ОЕПС под арх.бр.09-6574 од 21.10.2020 година) кои се одобрени од Регулаторна комисија за енергетика.

Управниот Одбор го разгледа и усвои Финансискиот план на АД МЕПСО за 2021 година, заведен под арх.бр.05-7089 од 18.11.2020 година.

Управниот Одбор ја разгледа и усвои предлог-документацијата доставена со арх.бр.04-6156/4 од 19.11.2020 година и тоа:

- Предлог текст на Деловник за работа на Комисијата со кој се уредува начинот на работа и донесување на одлуките на Комисијата од член 7, став 3 од Правилата за

определување на надоместок на штета причинета на производителите и потрошувачите на електрична енергија (Сл.Весник на РСМ бр.231/2018) и

- Предлог текст на Правила со кои се уредува постапката за пријавување и определување на надоместок на штета причинета на производителите и потрошувачите на електрична енергија (Сл.Весник на РСМ бр.231/2018).

Истите се доставени на разгледување и одобрување од Регулаторна комисија за енергетика.

Разгледани се и усвоени Документите за планирање и развој (едиција 2020), доставени од страна на Одделот за инвестиции и развој со допис со архивски број 11-7265 од 25.11.2020 година и тоа:

- Долгорочни прогнози за потребите на електрична енергија и моќност – 2020 и
- План за развој на електропреносниот систем за период 2021-2030.

Задолжен е Одделот за инвестиции и развој – Служба за стратешко планирање и развојни анализи документите да ги достави на одобрување од страна на Регулаторна комисија за енергетика, а по добиеното одобрување истите да бидат доставени до надлежните институции како материјал за информирање.

Управниот Одбор ја разгледа информацијата за постигнатата цена на електрична енергија за покривање на загубите на електропреносниот систем за 2021 година (за потребите на ИТЦ механизмот), доставена од страна на Подружницата ОЕПС со допис со арх.бр.09-7686 од 09.12.2020 година. Се задолжува Директорот на Подружница ОЕПС цената да ја достави до ENTSO-E.

Управниот Одбор го разгледа и одобри текстот на модел Договорот за набавка на aFRR балансен капацитет и балансна енергија за месечни аукции, доставен од Подружница ОЕПС со допис со арх.бр.09-7930 од 22.12.2020 година.

3.5 Соработка со Службата за Оперативен контролинг, план и анализа и Службата за внатрешна ревизија

Во рамките на своите овластувања и согласно одредбите од Правилникот за работењето, овластувањата, правата и обврските на Службеникот за усогласеност, во својата работа и редовни активности во 2020 година Службеникот за усогласеност посебен акцент стави на комуникацијата и соработката со Службата за Оперативен контролинг, план и анализа и Службата за внатрешна ревизија.

Во текот на 2020 година, **Службата за оперативен контролинг, план и анализа**, согласно своите надлежности редовно ја следеше реализацијата на Годишната инвестициона програма, Планот за останати потреби и Планот за јавни набавки на АД МЕПСО за 2020 година.

Службата за оперативен контролинг, план и анализа, постапуваше по доставените барања за пренамена на средства, односно измена и дополна на Годишната инвестициона програма, Планот за останати потреби и Планот за јавни набавки на АД МЕПСО за тековната 2020 година.

Согласно тековните потреби на подружниците и секторите и врз основа на доставените барања беа извршени вкупно 48 пренамени на средства. Истите се евидентирани во Базата за евиденција на изготвени барања за пренамена (измени и дополнување). По донесувањето на Одлуки за пренамена на средства од страна на Управниот Одбор на АД МЕПСО,

Годишната инвестициона програма, Планот за останати потреби и Планот за јавни набавки на АД МЕПСО за тековната 2020 се ажурирани. Согласно направените измени доставени беа ажурирани верзии до сите организациони единици и на веб страната на Бирото за јавни набавки.

Во текот на 2020 година, Службата за оперативен контролинг, план и анализа, во координација со подружниците/секторите постапувајќи по Планот за јавни набавки за 2020 на АД МЕПСО, изготви 130 Барања за започнување на постапки за јавни набавки, од вкупно планирани 150 јавни набавки. Процесирани беа 126 Барања за започнување на постапки за јавни набавки, од кои 29 постапки се поништени или повлечени, а 11 не се објавени.

Изготвена е Дата база на Договори склучени помеѓу АД МЕПСО и носителите на Договорите по објавени Јавни набавки. Во оваа дата база се евидентирани и Договори за постапки во реализација – довршување на постапки на јавни набавки започнати пред и во 2020 година за кои е пропишана примена на Законот за јавни набавки. Преку оваа Дата база можно е да се следи реализацијата на секој поединечен Договор. Исто така, во изминатиот период континуирано беше ажурирана оваа Дата база во која се евидентирани склучените Договори помеѓу АД МЕПСО и носителите на Договорите по објавени Јавни набавки.

Исто така, во текот на 2020 година, Службата во координација со подружниците/секторите изготви Годишен Извештај од работењето на АД МЕПСО за изминатата 2019 година и План за работење на АД МЕПСО во 2020 година.

Во изминатата 2020 година, Службата во координација со Секторот СФР учествуваше во изготвувањето на нова верзија на Процедурата за јавна набавка. Во координација со Служба за управување со квалитет, животна средина и стандардизација ја ревидираше Процедурата за Годишна инвестициона програма (ГИП).

Во рамки на проектот Е-влада, во текот на 2020 година реализирана е онлајн обука за Системот за следење на реализацијата на планови и програми за работа на државните институции и институции од јавниот сектор, во организација на Next Sense и претставници од Владата на РСМ. Онлајн обуката ја следеа повеќе претставници на подружниците /секторите во АД МЕПСО.

Согласно тоа:

- Изработена е Предлог Годишната инвестициона програма за 2021 година и доставена до УО со архивски број 11-7961 од 23.12.2020. Управниот одбор на АД МЕПСО ја разгледа и одобри со Одлука со архивски број 02-8006/10 од 24.12.2020 година.
- Изработена е Предлог Инвестициона програма за период 2022-2025 година и доставена до УО со архивски број 11-7963 од 23.12.2020. Управниот одбор на АД МЕПСО ја разгледа и одобри со Одлука со архивски број 02-8006/11 од 24.12.2020.
- Изработен е Предлог Годишниот план за останати потреби на набавки во 2020 година и доставен до УО со архивски број 11-7964 од 23.12.2020. Управниот одбор на АД МЕПСО го разгледа и одобри со Одлука со архивски број 02-8006/12 од 24.12.2020.

- Изработен е Предлог Планот за останати потреби на набавки во 2022-2023 година на АД МЕПСО и доставен до УО со архивски број 11-7962 од 23.12.2020. Управниот одбор на АД МЕПСО го разгледа и одобри со Одлука со архивски број 02-8006/13 од 24.12.2020.

По усвојувањето на Годишната инвестициона програма (ГИП) за 2021 година, Инвестиционата програма за период 2022-2025 година, Годишниот план за останати потреби (ОПН) за 2021 година и Планот за останати потреби на набавки во 2022-2023 година АД МЕПСО, Службата го изготви Предлог Планот за јавни набавки на АД МЕПСО за 2021 година.

Истотака, подготвена е и доставена до Владата на Република Северна Македонија информација за актуелната финансиска состојба на АД МЕПСО.

При припрема и усвојување на финансискиот план за 2020 на АД МЕПСО, беше планирана загуба од 8 милиони евра. АД МЕПСО и Регулаторна комисија за енергетика по анализираниите податоци, се договорија на годишното аплицирање за промена на тарифата ова негативно работење да биде корегирани со позитивна корекција на тарифата за пренос на електрична енергија за 2020 година.

Во АД МЕПСО започнати се големи инвестициски активности, за реконструкција на далекуводи и трафостаници со старост од 60 години, со цел да се обезбеди доверлива испорака на електрична енергија, и изградбата на 400kV интерконективна врска Битол-Охрид-Елбасан со 400kV трансформаторска станица во Охрид. За таа цел АД МЕПСО е во циклус на отплата на кредити и камати земени по овој основ, како и условено сопствено учество, и тоа преостанати кредити и камати од 86.5 милиони евра, и сопствено учество од 6 милиони евра. За тековно одржување и други инвестиции согласно годишните инвестициони планови потпишани се договори во висина од 8 милиони евра, и 2,6 милиони евра стопирани до реализација на целата инвестициона програма.

Поради очекуваната загуба и неизвесноста за доволно зголемување на тарифата за пренос на електрична енергија во следниот регулационен период, АД МЕПСО може да се доведе до неликвидност.

Основната дејност на АД МЕПСО е пренос на електрична енергија, што претставува регулирана дејност. Приливот од оваа дејност е определен со тарифата која ја одобрува Регулаторна комисија за енергетика. Еднаш годишно, сите регулирани енергетски компании аплицираат за корекција на тарифата, во мај месец за наредната година. Приходите од тарифата треба да ги покрие признаените трошоци по соодветна методологија. Од анализите може да се види дека овие приходи ги покриваат само системските услуги и трошоците за ТЕЦ Неготино. Ова ја покажува неминовноста од зголемување на тарифата за пренос од најмалку 50%. Мора да се истакне дека ваквиот процент на зголемување на преносната тарифа нема значително да влијае на големината на цената која ја плаќаат крајните потрошувачи, односно со ваквот предлог преносната тарифа учествува со 6% во вкупната цена на крајните потрошувачи.

Намалувањето на приходите по основ на пренос на електрична енергија во услови на континуирано намалување на преносната тарифа и намалување на приходи од аукции на прекугранични преносни капацитети, како и наметнување на дополнителни трошоци пред сè на трошоците за ТЕЦ Неготино може да има негативно влијание на финансиското работење на АД МЕПСО.

По законот за Енергетика, АД МЕПСО основа нова компанија МЕМО ДООЕЛ, која е носител на лиценцата оператор на пазар на електрична енергија. Предвидените приходи на АД МЕПСО по оваа основа во 2020 се нула, односно истите се алоцирани на МЕМО ДООЕЛ.

Ако се анализираат приходите и расходите во 2020 година, може да се заклучи дека неповолната финансиска состојба на АД МЕПСО се јавува поради намалените приходи пред сè поради намалување на тарифата за пренос на електрична енергија, имплементацијата на законот за Енергетика односно балансните правила, одвојувањето на маркет операторот како посебен правен субјект, зголемените трошоци по основ на ТЕЦ Неготино и вложувањето во човечки капитал.

Службата за внатрешна ревизија во 2020 год. работеше согласно Законската регулатива а врз основа на:

- Стратешки план за извршување на внатрешна ревизија за период од 2020 до 2022 година бр. 12-370/2 од 17.01.2020 год. доставен до Централната единица за хармонизација при Министерството за финансии на РМ со бр. 12-370 од 17.01.2020 год.
- Годишен план за извршување на внатрешна ревизија за 2020 година бр. 12-370/1 од 17.01.2020 год. доставен до Централната единица за хармонизација при Министерство за финансии на РМ со бр. 12-370 од 17.01.2020 год.
- Законските одредби како и Уредбите и Заклучоците од Владата на РСМ донесени и усвоени согласно новонастанатата (во еден дел од годината вонредна а сега и кризна) состојба поради пандемијата на Корона вирусот (Ковид19)

Како резултат на редовните обврски, во текот на 2020 година реализирани се следните активности:

- Ревизија на успешност во работењето (извршувањето) и на усогласеност (регуларност) на спроведените активности за Реконструкција и адаптација на фасадата со цел подобрување на енергетската ефикасност и реконструкција на внатрешноста на административната зграда Дирекција АД МЕПСО.
- Ревизија на примена на правилниците кои ги опфаќаат редот и дисциплината, работното време, паузи, отсуства и одмори на вработените во АД МЕПСО.
- Следење и водење на процесите и активности превземени после невремето на територијата на Град Скопје, кое предизвика сериозно оштетување на северо-западната фасада на административната зграда на АД МЕПСО.
- Системска ревизија, ревизија на успешност во работењето (извршувањето) и на усогласеност (регуларност) во реализација на службените патувања во РСМ на вработените во АД МЕПСО за период 2019 г.
- Генерален преглед и детална анализа за евентуални настанати промени и ажурирање на Меѓународни стандарди за професионално извршување на внатрешна ревизија – МСР, согласно The Institute of Internal Auditor Global.

3.6 Следење на работата на Надзорниот Одбор на АД МЕПСО

Во рамките на следењето на работата на **Надзорниот одбор на АД МЕПСО**, Службеникот за усогласеност редовно учествуваше во неговата работа со давање на потребните информации на барање на членовите на НО, како и со свое учество во носењето на одлуките преку свои забелешки и сугестии.

Согласно член 74 став 9 од Законот за енергетика и член 35-г став 6 од Статутот на АД МЕПСО, Службеникот за усогласеност, со допис бр. 13-8018 од 25.12.2020 година до Регулаторна комисија за енергетика ги достави Годишната инвестициона програма во 2021 година на АД МЕПСО и Годишниот план за останати потреби на набавки во 2021 година на АД МЕПСО документи, усвоени од страна на Управниот Одбор и доставени на одобрување до Надзорниот Одбор на АД МЕПСО – Скопје.

Истотака, по добиени наводи од Државната Комисија за Спречување на Корупција во врска со назначувањето на м-р Куштрим Рамадани како член во орган на управување (Управен одбор) на АД МЕПСО во државна сопственост Скопје со Барање доставено од ДКСК бр.09-4054/3 од 07.12.2020 година, Службеникот за усогласеност во активна комуникација со Претседателот на Надзорниот Одбор на АД МЕПСО, г-нот Николче Ацевски, учествуваше во анализа на потребната документација и подготовка на одговорот на Барањето доставено до ДКСК.

Констатирано е дека надлежен да постапи по Барањето е Надзорниот одбор на АД МЕПСО бидејќи согласно член 374 став 3 од Законот за трговските друштва *“Надзорниот одбор ги избира членовите на Управниот одбор, односно управителот. Со одлуката за избор на членовите на Управниот одбор, еден од членовите на Управниот одбор се именува за претседател на Управниот одбор. На ист начин Надзорниот одбор може и да отповика член на Управен одбор”*.

Во дописот се наведува дека ДКСК констатира *“дека е настаната состојба на судир на интереси спротивно на издаденото мислење со бр.09-4054/2 од 03.12.2020 година”*.

Во член 72 од Законот за енергетика (кој е *Lex specialis* за сите трговски друштва чија основна и претежна дејност е поврзана со енергетиката, вклучително и АД) изречно е наведено дека при донесување на одлуки за избор на орган на надзор, односно орган на управување на друштвото не смее да прифаќаат упатства или насоки од Владата на РСМ или друг државен орган.

Одлуката НО бр.02-7478/4-4 од 01.12.2020 г. за избор на м-р Куштрим Рамадани како член и Претседател на Управниот одбор на АД МЕПСО во државна сопственост Скопје, Надзорниот одбор на Друштвото ја донесе на својот 26-ти состанок одржан на ден 01.12.2020 година.

Надзорниот одбор на Друштвото при донесувањето на Одлуката ценел дека Г-дин Рамадани бил член на Регулаторна комисија за енергетика, сметано од 2012 година до Ноември 2020 година, но од друга страна исто така ценел дека Регулаторна комисија за енергетика Одлуката за издавање на лиценца за вршење на дејност пренос на електрична енергија и Одлуката за издавање на лиценца за вршење на дејност пазар на електрична енергија на АД МЕПСО во државна сопственост Скопје ги донел на 14.11.2005 година, кога Г-дин Рамадани не бил член на РКЕ, и истите лиценци се со важност до 2040 година.

Задолжителната имплементација на Законот за енергетика создаде законска обврска за одвојување на пазарот на електрична енергија од Операторот за пренос на електрична енергија (АД МЕПСО Скопје), што резултираше со потребата Подружницата-Оператор на пазар на електрична енергија (која дотогаш функционираше како составен дел на АД МЕПСО Скопје) да се одвои од АД МЕПСО и да се формира како посебен правен субјект.

Со бришењето на Подружницата-Оператор на пазар на електрична енергија во трговскиот регистар при ЦР на РСМ и основањето на МЕМО ДООЕЛ Скопје како посебен правен субјект

АД МЕПСО во државна сопственост Скопје повеќе не смееше да биде носител на лиценцата за пазар на електрична енергија (издадена на АД МЕПСО на 14.11.2005 г.), бидејќи имател на таа лиценца треба да биде МЕМО ДООЕЛ Скопје, сега како ново формиран правен субјект – Оператор на пазар на електрична енергија на РСМ.

Во периодот додека Г-дин Рамадани бил член на Регулаторната комисија за енергетика е донесена Одлука за менување на лиценцата за вршење на енергетска дејност пренос на електрична енергија на АД МЕПСО УП1 бр.12-46/17 од 21.03.2017 година и Одлука за менување на лиценцата за вршење на енергетска дејност пренос на електрична енергија на АД МЕПСО УП1 бр.12-46/17 од 12.07.2019 година.

Надзорниот одбор ценеше дека овие Одлуки РКЕ ги има донесено ПО СЛУЖБЕНА ДОЛЖНОСТ како резултат на имплементација на императивни законски норми содржани во Законот за енергетика, а не по барање т.е. апликација на АД МЕПСО, бидејќи таа лиценца АД МЕПСО веќе ја поседувал од 2005 година, и истата е со важност до 2040 година.

Пред Регулаторна комисија за енергетика во моментот на изборот на м-р Куштрим Рамадани за член и Претседател на Управниот одбор на АД МЕПСО во државна сопственост Скопје не се воделе, ниту пак во моментот се водат предмети во кои м-р Куштрим Рамадани како службено лице (член на РКЕ) учествувал во донесување на одлуки,

Покрај сето горенаведено, Куштрим Рамадани има доставено Изјава заверена на нотар со која под полна одговорност изјави дека не постои судир на интереси за негов избор како член и Претседател на Управниот одбор на АД МЕПСО во државна сопственост, Скопје.

3.7 Начин на следење на Програмата за усогласеност

Сите структури во АД МЕПСО во 2020 година се стремее кон исполнување на обврската за обезбедување на технички и други услови за примена на Програмата за усогласеност и за запознавање на вработените со одредбите од Програмата.

Сите вработени во АД МЕПСО, на чело со раководството, во текот на 2020 година во своето работење покажаа посветеност кон почитувањето на правилата на однесување предвидени со Програмата за усогласеност. Ставањето на располагање на бараните податоци на Службеникот за усогласеност се одвиваше без проблеми. На секое барање за достава на податоци и информации се одговараше во назначениот рок, при што податоците се доставувани по електронски пат или непосредно со предавање на потребната документација.

3.7.1 Едукација и обука на вработените од страна на Службеникот за усогласеност

Во рамките на обврската за едукација на вработените од страна на Службеникот за усогласеност, во текот на 2020 година продолжија активностите за нејзино спроведување. Сите вработени се запознаени со донесената Програма за усогласеност и обврските кои од неа произлегуваат преку официјалната интернет страна на компанијата, како и преку огласните табли во објектите.

Имајќи предвид дека 2020 година помина во знакот на спроведување на мерките за заштита и спречување на ширењето на вирусот Ковид-19, што подразбираше забрана на сите физички контакти на поголеми групи лица на исти настани и во исти простории, Програмата за едукација која Службеникот за усогласеност ја подготви во соработка со Одделот за човечки ресурси а која требаше да почне да се реализира од месец Март 2020 година, не се реализира и нејзиното спроведување е пролонгирано.

Целта на оваа програма е да ги запознае вработените со начините за примена на позитивните законски прописи, запознавање со политиките на компанијата, споделување на искуства во областа на транспарентноста, независноста, управувањето со ризици, интегритетот и професионалната етика, како и организирање на работилници за тимска работа и за реализација на Програмата за усогласеност.

3.7.2 Комуникациски канали

Планираниот комуникациски канал помеѓу Службеникот за усогласеност и вработените во АД МЕПСО од една и корисниците на услугите од друга страна е воспоставен. Целта на оваа комуникација е да овозможи Службеникот за усогласеност да добива информации за настани поврзани со неетички и илегални активности (како конфликт на интереси, истекување на комерцијално осетливи информации, нееднаков третман на корисниците, неусогласеност со Програмата и слично) а во исто време заштита на интегритетот и идентитетот на личноста која ја доставува информацијата.

Во насока на спроведување на комуникацијата помеѓу засегнатите страни, на компанијата интернет страна е поставен посебен линк за Програмата за усогласеност, каде ќе може да се пристапи до сета потребна документација поврзана со спроведувањето на Програмата за усогласеност. Освен информативниот карактер, на линкот има можност да се пристапи до Формулар на кој секој заинтересиран ќе може да достави информации кои го засегаат спроведувањето на Програмата, да прикачи скениран документ или фотографија, и сето тоа по негов избор анонимно.

Согласно одредбите од глава 6 од Програмата за усогласеност, секој член на УО, НО или вработен во АД МЕПСО е должен, доколку дојде до сознанија или на било кој начин воочи ваков тип на однесување, истото да го пријави како коруптивно однесување. За таа цел, а согласно одредбите од Законот за заштита на укажувачи, Службеникот за усогласеност аплицираше и доби безбедносен сертификат “строго доверливо“ како услов за поседување и обработување на класифицирани информации и нивно соодветно процесирање до надлежните институции.

---

4 Заклучоци за Извештајот за 2020 година

Во многу аспекти 2020 година ќе остане запаметена како исклучително тешка како за нормално функционирање во секојдневниот живот, така и во спроведување на редовните работни обврски на компаниите. И во такви услови на функционирање, АД МЕПСО успешно ги спроведуваше своите активности што обезбеди стабилен и сигурен електропреносен систем.

Доследното применување на одредбите од Програмата претставуваат знак дека АД МЕПСО се стреми кон недискриминаторски и транспарентен начин на работа. Гледано во глобала, може да потенцирам дека сум задоволен од динамиката на имплементација на обврските кои произлегуваат од Програмата, имајќи ги во предвид условите наметнати од глобалната пандемија кои го диктираа работењето на Друштвото во 2020 година. Сите воочени забелешки се вградени во унапредување на работата и функционирањето на Офицерот за усогласеност.

4.1 Спроведување на мерките со кои се спречува дискриминација и нетранспарентност

Сите вработени, како и раководните структури на АД МЕПСО со своето однесување и работење покажаа дека се посветени на спроведување на сите мерки кои спречуваат дискриминаторско и нетранспарентно однесување, пропишани со Програмата за усогласеност. Се реагира на сите забелешки од корисниците согласно пропишаните процедури. Сите информации битни за корисниците на електропреносниот систем редовно и навремено се објавуваат на интернет страната на компанијата. Превземаме мерки за подобрување на организацијата со што се подобрува координацијата на активностите и се подига нивото на квалитетот на услугите кои се даваат на корисниците.

4.2 Почитување на правилата за однесување од страна на вработените

Може да се констатира дека одредбите од Програмата за усогласеност се спроведуваат од страна на вработените во АД МЕПСО при вршењето на редовните активности. Обврската за транспарентност во работењето, како и обврската за чување на комерцијално доверливи податоци се спроведуваат и не се забележани прекршувања на тие обврски.

4.3 Начин на следење на Програмата и известување

Операторот на електропреносниот систем на организиран и законски утврден начин го следи спроведувањето на Програмата за усогласеност. Со актот за систематизација дефинирана е функцијата на Службеникот за усогласеност. Неговите надлежности се специфицирани во Правилникот за работењето како и во Договорот за обезбедување на услуги од Службеникот за усогласеност. Службеникот за усогласеност во рамките на своите овластувања и обврски редовно го следи работењето на Управниот и Надзорниот одбор на Друштвото активно учествувајќи во носењето на сите поважни одлуки со свои забелешки и сугестии, при што соработката со структурите на Друштвото ги оценува на задоволително ниво.

Во Скопје
02.03.2021 година

М-р Александар Чеботарев
Службеник за усогласеност

